

שיחות הר"ן קע"ג

היום שיצאת ממני לבין היום הזה כלומר, כל כך עלה ממדרגה למדרגה ומשם לחלן יותר, גבוה מעל גבוה למעלה, עד שנעתק באלו השנים מדרגות רבות כל כך עד שיש חילוק אצלו בין אותו הזמן לבין עכשיו כמו החילוק שהיה בין יום לידתו לאותו הזמן ומי שיש לו מזה בקדקדו יוכל להבין מעט מגדלת רבינו זכרוננו לברכה מענין זה, כי בעת שיצא רבי שמעון ממנו כבר היה רבינו זכרוננו לברכה בארץ ישראל וכל מזה שעבר על רבינו זכרוננו לברכה קודם זה, וכל הגדולות והנוראות והנפלאות פלאי פלאות שזכה לחשיג השגות עצומות ונוראות שלא נשמעו ולא נראו בעולם קודם שהיה בארץ ישראל וכו' ואחר-כך כל הצרות וההרפתקאות וכו' שעבר עליו קודם שהיה בארץ ישראל עד שזכה לבוא לשם ולחזור משם בשלום וכו', וחשיג שם מזה שחשיג וכו' ואמר שכל מזה שידע קודם ארץ ישראל הוא כלא ממש והיה מתבייש מאוד מאוד עם דרכי תורתו והשגתו שידע קודם ארץ ישראל וכו', ואחר כך הלך מעלה מעלה בכל יום ובכל שעה וכו', ובעת שנסע רבי שמעון ממנו כבר היה איזה שנים אחר ביאתו מארץ ישראל. ראה והבין והבט באיזה מעלה ומדרגה עמד אז, ואחר כל אלה כשנתרחק רבי שמעון ממנו שלש שנים או יותר קצת, אמר שיש חילוק בין השגות בעת שיצא ממנו ובין עכשיו כמו החילוק

שמעתי מאנשים שאמר לרבי שמעון בעת שבא מעבר לגרעניץ (מעבר לגבול) שנתרחק לשם איזה שנים ולא ראה את רבינו זכרוננו לברכה, ערך שלש שנים ויותר, מחמת המעשה שהיה במעדוועדווקע שהקפיד עליו רבינו זכרוננו לברכה וכו', ואיני בקי במעשה הזאת היטב ומחמת זה אמר רבינו פעם אחת: אני רוצה לשלחך (שקורין פאר שיקען) מעבר לנהר דאן וסבב השם יתברך סבות שבסמוך מאד נתגלגל הדבר שנסע רבי שמעון לשם לסביבות נהר דאן הנ"ל שהוא רחוק בערך מאה פרסאות ויותר ממעדוועדווקע כי שם עיקר מדינת רוסיא כידוע, ויחודים אינם נמצאים שם כי אם אחד מאלף ובפרט לפני כמה שנים. ונסע רבי שמעון לשם לפי שעה והשם יתברך סיבב שנתקים דברי רבינו זכרוננו לברכה, והוכרח רבי שמעון להתעכב שם כמה שנים ומה שעבר על רבי שמעון באותן השנים יקצרו המון יריעות כי היה דר בין הגויים כמה שנים וכו' והיה לרבי שמעון שם כמה נסיונות ובתוך כך באותן השנים שהיה רבי שמעון שם, בתוך כך יצא רבינו זכרוננו לברכה מזלאטיפאלע וקבע דירתו פה ברסלב וישב כאן לערך שתיים או שלש שנים ואחר כך בא רבי שמעון לכאן ואמר לו רבינו זכרוננו לברכה: דע, שכמו שהיה חילוק אצלי מיום לידתי עד היום שיצאת ממני, כמו כן יש חילוק עכשיו בין

שבתוך שער הנ' יש עוד מ"ט שערים, כי בכל דרגא ודרגא יש השגות א"ס, ואנו צריכים להשיג את השי"ת מדרגא לדרגא.

ובלשון הקבלה זה נקרא ו"ק וג"ר, ו"ק הוא יחודא תתאה, ג"ר הוא יחודא עילאה, וכמ"ש בעל התניא בשער היחוד והאמונה. שיהו"ת נקרא שם אדנ"י, ויהו"ע נקרא שם הוי"ה, וצריכין לדעת ששם הוי"ה כלול משם אדנ"י ושם אדנ"י כלול משם הוי"ה. וכשאומר שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שהכל אלקות, אין הכונה שאין צריך לקבל עול מלכות שמים. וכמו ששואל הנפש החיים שאלה, אם אנו אומרים שמע ישראל – ה' אחד, ואז מתבוננים שהכל אלקות ואין שום מציאות רק אלקותו ית', וא"כ איך אפשר באותו רגע להתבונן על קבלת עול מלכות שמים, שזה לכא' שייד ליחוד' שיש מלך ויש עול, ואני צריך להמליך את ה', וא"כ לכא' קבלת עול מלכות שמים צ"ל בברוך שם ואיך זה באחד. ושאלה זו צריך לשאול כל אחד שלומד ספרי חסידות. ותשובת הנפש החיים תואם גם עם דרכי החסידות, שבתוך ההתבוננות שהכל אלקות וכל המציאות זה רק הקב"ה, גם בתוך הדעת הזו צריכין לדעת שאחדות השי"ת יותר עליונה, בחי' קדושתו למעלה מקדושתכם. ומה שהאדם משיג שהכל אלקות, גם זה הוא רק התגלות ממנו ית', והוא יותר גבוה מזאת ההשגה, כי לית מחשבה תפיסא ביה כלל. ולכן דייקא בהשם אחד שמשיג שהכל אחדות אלקות דייקא שם מקבלים עול מלכות שמים. וכמ"ש הראב"ד בפ"ב שבספר יצירה שאפי' הספירות דאצילות עובדים את השי"ת בתרי"ג מצוות, כי כולם בטלים להשי"ת, אפי' אחדות

שיש בין יום לדתו ליום שיצא רבי שמעון ממנו:

לכא' יש להבין מה הנפקא מינא לנו גדולתם של הצדיקים, מה זה שייד לנו, מה שרביה"ק זכה להגיע לעוד ועוד מדרגות נוראות. ויש כזה כמה וכמה ענינים. כי בכלליות כל מה שיש אצל הצדיק האמת יש אצל כל אחד ואחד בפנימי פנימיות נפשו. כי התוה"ק נמצאת ברשות הרבים וברשות היחיד כאחד. והיינו רשות הרבים כגון האבות הק' אברהם יצחק יעקב משה אהרן יוסף ודוד, ואח"כ המשיך כל המדרגות מדור לדור עד שמגיע אל האדם היחיד. וזו בחי' רשות היחיד שכל מה שכתוב בתורה וכל דרגות הצדיקים הכל לכל זה האדם עצמו, דיש בו אברהם יצחק ויעקב ויש בו כל הבחינות. והכלל והפרט שוים לעולם. ואם רביה"ק מספר שהגיע למדרגות נוראות, וכל הזמן הלך ועלה מדרגא לדרגא, בעצם זה שייד בפנימי פנימיות לכל אחד ואחד. אשר הוא במדרגה שמתקשר לצדיק האמת שזה הפנימי פנימיות של כל אחד ואחד, הנקודה שיש לנו קשר עם הצדיק האמת, שבה אפשר להתחדש בכל רגע ולהגיע למדרגות נוראות. ובכל פעם להתחזק עוד ועוד לעלות יותר ויותר.

כי צריך לדעת שהשי"ת הוא א"ס, ורבינו הרש"ש אומר (נהר שלום יג ע"א) שאחר תיקון כל שית אלפי שנים, כל זה הוא רק שמיטה אחת, ואח"כ צריך לתקן עוד פעם ועוד פעם. כי השי"ת הוא אין סוף. וכמ"ש הבעש"ט דאיתא בדברי רבותינו ז"ל שמישה רבינו השיג חמישים שערים, וקשה הרי למעשה השיג רק מ"ט שערי בינה, אלא

האצילות גם בטל אליו ית', שזה בחי' שמקיים תרי"ג מצוות. כי כלפי אחדות עצמותו ית' הוא עדיין רק ו"ק, כי אין שום דבר שלם רק השי"ת לבדו, ואפי' כתר אוכמא הוא כלפי עילות העילות.

ומסופר שהרה"ק החוזה מלובלין שאל מדוע מי שנכנס אלי נתמלא מיד בשמחה ואני תמיד ברצינות ובכמיהה. וענה אחד מתלמידיו, שהרי הוא בחי' כתר עליון, ואפי' כתר עליון אוכמא הוא כלפי עילת העילות והסכים לו הרבי שזו התשובה האמיתית.

הכלל שצריך האדם לדעת שמצד אחד ישנה עבודת הדביקות, ומצד שני יש קדושה והפלאה. ואם האדם מרחק דרכי העבודה ממנו, ואומר שזה גבוה מדי עבורו, הוא רחוק לגמרי מהעבודה. וכן מי שהוא בדביקות וחושב שכבר השיג הכל, הוא גם רחוק לגמרי מהעבודה, כי צריך לחבר שניהם כאחד, יראה ואהבה. ריחוק וקירוב, וזה בלא זה אי אפשר. מצד אחד לדעת שאנו קרובים מאד אליו ית' ומאידך לדעת שעוד לא התחלנו בעבודת הבורא ית' כלל. השי"ת יזכנו לעבדו בלבב שלם אמן.

